

Selvfølgelig skal vi genbruge flasker

Knap 90% af den samlede tonnage af glas og flasker i Danmark indsamles til genbrug og genanvendelse

Af | Søren Svenningsen, direktør Dansk Flaskegenbrug og formand Brancheforeningen for Flaskegenbrug

Igennem snart 100 år har vi i Danmark haft tradition for at genbruge flasker – hvilket vil sige, at tomme flasker er blevet indsamlet igennem bl.a. de kommunale indsamlingsordninger (kuberne og genbrugspladser) og leveret til Flaskegenbrugsbranchens sorteringsanlæg, hvor flaskerne er blevet sorteret og efterfølgende skyllet/renset og videre-solgt til aftapning af bl.a. vin. Ca. 95% af al vin og spiritus aftappet i Danmark tappes således på genbrugsflasker håndteret igennem Flaskegenbrugsbranchens systemer.

Knap 90% af den samlede tonnage af glas og flasker i Danmark indsamles til genbrug og genanvendelse. Flaskegenbrugsbranchen håndterede i 2010 ca. 95% af denne indsamlede tonnage svarende til ca. 120.000 tons. Ca. 40% af de indsamlede tonnager genbruges til aftapning af vin og spiritus. Den resterende tonnage på ca. 80.000 tons genanvendes i form af skår som råvarer på glasværker, herunder primært glasværket i Holmegaard.

Miljømæssig rigtig løsning

Genbrug af flasker er ud fra et miljømæssigt perspektiv den mest optimale løsning – der forbruges således 85% mindre energi ved håndtering og skylning af genbrugsflasker end ved produktion af nye flasker. Det er bl.a. dokumenteret i det af Miljøstyrelsen udarbejdede projekt vedrørende genbrug af danske vinflasker (nr. 556/2000), hvori der tillige tages højde for, at en del af flaskerne transporteres til skylle- og aftapning i udlandet.

Hvad er problemet?

I forbindelse med vedtagelse af Forårspak-

ken i 2009 besluttede et flertal i Folketinget at nedsætte emballageafgiften for vin- og spiritusflasker fra kr. 1,60 til kr. 0,80. Hvorfor er dette et problem i relation til genbrug af flasker? Det illustreres nok nemmest ved at prisen på en genbrugsvinflaske solgt til aftapning i Danmark i 2010 var kr. 2,30 og pr. 1. januar 2011 er prisen kr. 1,50. Da en ny flaske er blevet kr. 0,80 billigere – som følge af afgiftsnedsættelsen – har Flaskegenbrugsbranchen ligeledes været nødsaget til at nedsætte prisen med et tilsvarende beløb. Det kan naturligvis kun lade sig gøre, såfremt Flaskegenbrugsbranchen kan reducere omkostningerne med et tilsvarende beløb, og dette betyder i praksis, at kostprisen for glastonngen skal nedsættes betydeligt.

Ved en genbrugsprocent på 25% vil prisen per ton glastonngage skulle nedsættes med kr. 400, og da afregning af glastonngen fra det kommunale regi har været positiv med ca. kr. 200 pr. ton, var konsekvensen, at kommunerne fra 1/1 2011 blev mødt med et betalingskrav på kr. 200 pr. ton. Det kan tilføjes, at prisniveauet generelt fra 1. januar 2011 endte med en negativ afregning på ca. kr. 100 pr. ton. Flaskegenbrugsbranchen har derfor været nødsaget til at acceptere en betydelig omkostningsstigning, og dette er naturligvis ikke holdbart i længden; men branchen har fundet dette nødvendigt, for at kunne vinde tid i forhold til at finde en løsning, som kan sikre branchens fremtid.

Status i dag

Der er ingen tvivl om, at 2011 er et år, hvor alle aktører ser tiden an. Alle er bekendt med, at Flaskegenbrugsbranchen arbejder ihærdigt på at få ændret reglerne igen, således at emballageafgiften igen sættes op. Hovedparten af de kommunale indsamlingsordninger leverer fortsat glastonngagerne til Flaskegenbrugsbranchen, da under ti kommuner har valgt en skår-løsning, og derfor fravalgt at en del af flaskerne genbruges. De fleste aftaler er dog kun gældende for 2011, og der er derfor fortsat stor usikkerhed med hensyn til den fremtidige model.

Fremtiden for genbrug

Der er ingen tvivl om, at de tidligere regler i enhver henseende gavtede en genbrugs-løsning. Løsningen var økonomisk rentabel for kommunerne (positiv afregning af glastonngen) og til gavn for miljøet. Ændringerne pr. 1/1 2011 ændrer ikke på det faktum, at genbrug er miljømæssigt den rigtigste løsning, men kommunernes økonomi er blevet væsentligt forringet (negativ afregning af glastonngage). Spørgsmål er imidlertid, om der er et attraktivt og brugbart alternativ.

Alle er bekendt med, at Flaskegenbrugsbranchen arbejder ihærdigt på at få ændret reglerne igen, således at emballageafgiften igen sættes op.

Eneste alternativ i dag er at levere glastonngage til et glasværk til oparbejdning af skår. Der er aktører på det danske marked, der tilbyder en sådan løsning, og således modtager glas direkte indsamlet i de kommunale ordninger. Erfaringerne herved er endnu sparsomme, og det er derfor fortsat uafklaret, hvilken kvalitet af skår, der kan håndteres i disse regier. Selv om løsningen – for visse kommuner, som geografisk er tæt på oparbejdningsanlægget – på nuværende tidspunkt kan være et økonomisk relevant alternativ til genbrugs-løsningerne, bør man være varsom med at vælge denne løsning, da omkostningerne med stor sandsynlighed vil komme til at stige betydeligt, når det faktiske behov for sortering af skårene bliver afklaret.

Ingen vej tilbage

Valget mellem en genbrugs- og en skår-løsning er et meget vigtigt valg. Hvis en virksomhed inden for Flaskegenbrugsbranchen først lukker, er det ikke realistisk at opstarte aktiviteterne igen. Et valg mellem en genbrugs- og skår-løsning er derfor ikke kun et økonomisk valg, men et holdningsvalg og et valg der kan betyde et definitivt farvel til en god og miljørigtig tradition, som

sikrer genbrug af glasflasker. Endvidere bliver konsekvensen af valget, at der opstår et monopol, da der som bekendt kun findes et glasværk i Danmark, og dette er sjældent hensigtsmæssigt for prisdannelsen.

Kamp til det sidste

Selv om fremtiden for Flaskegenbrugsbranchen fortsat er usikker, så tror branchen, at genbrugssystemet vil overleve i fremtiden – enten som følge af, at emballageafgiften igen forhøjes eller i tillid til, at branchen finder en fornuftig økonomisk løsning med kommunerne til gavn for miljøet.

Efterskrift:

Selv om Brancheforeningen for Flaskegenbrug har gjort alt for at få en fornuftig afklaring på baggrunden for afgiftsnedsættelsen, har dette ikke været muligt. Regeringen har henvist til, at nedsættelsen giver et merprovenu til statskassen på mellem kr. 40-80 mio. Ifølge forarbejderne til lovforslaget kommer indtægterne på kr. 155 mio. fra såkaldte adfærdseffekter. Med andre ord forudsætter regeringen, at der sælges betydeligt mere vin, som følge af en afgiftsnedsættelse på kr. 0,80. Ekstra afgifter på kr. 155 mio. forudsætter, at samtlige danskere køber fem ekstra flasker vin i Danmark om året. Dette vil naturligvis påvirke folkesundheden, og regering forudsætter derfor også, at sundhedskostningerne til behandling af alkoholikere vil stige med kr. 35 mio. Det eneste positive er, at sidstnævnte ikke blive aktuelt, da en nedsættelse af afgiften på kr. 0,80 naturligvis ikke på nogen måde har ændret vores vaner med hensyn til indkøb og forbrug af vin.

Konklusionen er derfor også, at der ikke er substans i de af regeringen forudsatte indtægter, og at facit derfor bliver, at lovgivningen odelægger et velfungerende genbrugssystem og påfører kommunerne en betydelig meromkostning – som af regeringen selv anslår til at andrage godt kr. 100 mio.

Hvis der er noget fornuft i i verden, så sidder Brancheforeningen og øvrige støtter med rigtig gode argumenter på hånden for at få den uforståelige lov ændret.

Knap 90% af den samlede tonnage af glas og flasker i Danmark indsamles til genbrug og genanvendelse.